

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8612/2550

นางละออง จุลพันธ์ กับพวก โจทก์ บริษัทอเมริกันอินเตอร์เนชั่นแนล แอสเซิร์ชส์ จำกัด จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 169, ป.พ.พ. มาตรา 178, ป.พ.พ. มาตรา 865

ย่อ / หลักกฎหมาย

แม้ ป.พ.พ. มาตรา 865 วรรคสอง จะให้สิทธิผู้รับประกันภัยบอกล้างโมฆะกรรมได้แต่สัญญาประกันชีวิตเป็นนิติกรรมสองฝ่าย การบอกล้างโมฆะกรรมต้องแสดงเจตนาแก่คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งเป็นบุคคลที่มีตัวกำหนดได้แน่นอนตาม ป.พ.พ. มาตรา 178 เมื่อจำเลยต้องการบอกล้างโมฆะกรรมสัญญาประกันชีวิตย่อมต้องแสดงเจตนาแก่โจทก์ทั้งสามผู้รับประกันซึ่งเป็นคู่กรณีอีกฝ่าย มิใช่เพียงแสดงหลักฐานฝ่ายเดียวว่าตนได้ใช้สิทธิบอกล้างแล้ว การแสดงเจตนาที่กระทำต่อบุคคลซึ่งมิได้อยู่เฉพาะหน้าให้ถือว่ามิผลนับแต่เวลาที่มีการแสดงเจตนาขึ้นไปถึงผู้รับ การแสดงเจตนาตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๖๙ คดีนี้จำเลยมีหนังสือบอกล้างโมฆะกรรมไปถึงโจทก์ทั้งสามที่จังหวัดพิจิตรทางไปรษณีย์ อันเป็นการแสดงเจตนาแก่บุคคลผู้อยู่ห่างโดยระยะทาง การบอกล้างโมฆะกรรมย่อมมีผลนับแต่เวลาที่หนังสือไปถึงโจทก์ทั้งสาม เมื่อนับจากวันที่จำเลยทราบมูลอันจะบอกล้างได้ในวันที่ 6 สิงหาคม 2540 ถึงวันที่การแสดงเจตนาบอกล้างโมฆะกรรมมีผลในวันที่ 7 หรือ 8 กันยายน 2540 จึงพ้นกำหนด 1 เดือน นับแต่วันที่จำเลยทราบมูลอันจะบอกล้างโมฆะกรรมนั้น การบอกล้างโมฆะกรรมของจำเลยจึงไม่ชอบ ถือไม่ได้ว่าจำเลยใช้สิทธิบอกล้างสัญญาประกันชีวิตดังกล่าวตาม ป.พ.พ. มาตรา 865 วรรคสอง จำเลยต้องรับผิดชอบใช้เงินตามสัญญาประกันชีวิตให้โจทก์ทั้งสาม

คำพิพากษา

โจทก์ทั้งสามฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระเงิน 502,505 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ของต้นเงิน 392,100 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ทั้งสาม จำเลยให้การและแก้ไขคำให้การ ขอให้ยกฟ้อง ระหว่างพิจารณา คู่ความรับข้อเท็จจริงว่า จำเลยทราบมูลเหตุที่จะบอกล้างนิติกรรมได้เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2540 จำเลยส่งหนังสือแจ้งบอกล้างนิติกรรมมีตราประทับของไปรษณีย์กลาง ลงวันที่ 4 กันยายน 2540 หนังสือบอกล้างนิติกรรมส่งถึงที่ทำการไปรษณีย์โพทะเล จังหวัดพิจิตร เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2540 และโจทก์ทั้งสามได้รับหนังสือดังกล่าวเมื่อวันที่ 7 หรือ 8 กันยายน 2540 ขอให้ศาลวินิจฉัยว่า จำเลยบอกล้างนิติกรรมภายในกำหนด 1 เดือน ตามกฎหมายแล้วหรือไม่ หากจำเลยต้องรับผิดชอบให้ศาลวินิจฉัยค่าเสียหายให้ตามข้อตกลงในสัญญา ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชำระเงิน 347,700 บาท ให้แก่โจทก์ทั้งสามพร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าวตั้งแต่วันที่ 30 มิถุนายน 2540 เป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ทั้งสาม คำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน จำเลยฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีพาณิชย์และเศรษฐกิจวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ฎีกาโต้แย้งรับฟังเป็นยุติว่า โจทก์ที่ 1 เป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของนายบุญนาค โจทก์ที่ 2 เป็นบุตรของโจทก์ที่ 1 กับนายบุญนาค โจทก์ที่ 3 เป็นมารดาของนายบุญนาค เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2539 นายบุญนาคได้ทำสัญญาประกันชีวิตไว้กับจำเลย โดยจำเลยสัญญาว่าหากนายบุญนาคเจ็บป่วยและถึงแก่ความตายภายในกำหนดเวลาจำเลยจะจ่ายเงินให้แก่โจทก์ทั้งสามซึ่งเป็น

ผู้รับประโยชน์ตามกฎหมายประกันชีวิต สัญญาเพิ่มเติมผลประโยชน์เป็นเงิน 300,000 บาท และสัญญาเพิ่มเติมผลประโยชน์อันพึงได้รับจากการรักษาในโรงพยาบาลและสัญญาเพิ่มเติมค่าชดเชยรายวันสำหรับการเข้ารักษาในโรงพยาบาล ต่อมาวันที่ 7 มิถุนายน 2540 นายบุญนาถถึงแก่ความตายด้วยโรคไวรัสซีสขึ้นสมองก่อนตายนายบุญนาถเข้ารักษาที่โรงพยาบาลในประเทศญี่ปุ่นเป็นเวลา 17 วัน โจทก์ทั้งสามยื่นคำขอรับประโยชน์ จำเลยได้รับทราบแล้ว จำเลยปฏิเสธการชำระเงินโดยให้เหตุผลว่า นายบุญนาถเคยป่วยเป็นโรคเบาหวานและเคยได้รับการรักษาโรคเบาหวานเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2539 ก่อนนายบุญนาถยื่นใบคำขอเอาประกันชีวิตกับจำเลยตามเวชทะเบียน โดยนายบุญนาถไม่แจ้งให้จำเลยทราบและจำเลยทราบมูลอันจะบอกกล่าวโมฆียะกรรมเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2540 จำเลยได้มีหนังสือบอกกล่าวโมฆียะกรรมลงวันที่ 21 สิงหาคม 2540 โจทก์ทั้งสามได้รับหนังสือดังกล่าววันที่ 7 หรือ 8 กันยายน 2540 คดีมีปัญหาวินิจฉัยตามฎีกาจำเลยว่า จำเลยได้ใช้สิทธิบอกกล่าวโมฆียะกรรมภายในกำหนด 1 เดือน นับแต่วันที่จำเลยทราบมูลอันจะบอกกล่าวหรือไม่ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 865 วรรคสอง บัญญัติว่า "ถ้ามิได้ใช้สิทธิบอกกล่าวภายในกำหนดเดือนหนึ่งนับแต่วันที่ผู้รับประกันภัยทราบมูลอันจะบอกกล่าวได้ก็ดี หรือมิได้ใช้สิทธินั้นภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันทำสัญญาก็ดี ท่านว่าสิทธินั้นเป็นอันระงับสิ้นไป" เห็นว่า แม้บทบัญญัติดังกล่าวจะให้สิทธิผู้รับประกันภัยบอกกล่าวโมฆียะกรรมได้ แต่สัญญาประกันชีวิตเป็นนิติกรรมสองฝ่ายการบอกกล่าวโมฆียะกรรมต้องแสดงเจตนาแก่คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเป็นบุคคลที่มี ตัวกำหนดได้แน่นอนตามมาตรา 178 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เช่นนี้เมื่อจำเลยต้องการบอกกล่าวโมฆียะกรรมสัญญาประกันชีวิต ย่อมต้องแสดงเจตนาแก่โจทก์ทั้งสามให้ทราบมิใช่เพียงแสดงหลักฐานฝ่ายเดียวว่าตนได้ใช้สิทธิบอกกล่าวแล้วดังที่จำเลยฎีกา และการแสดงเจตนาที่กระทำต่อบุคคลซึ่งมิได้อยู่เฉพาะหน้าให้ถือว่ามีผลนับแต่เวลาที่มีการแสดงเจตนาขึ้นไปถึงผู้รับการแสดงเจตนา ตามมาตรา 169 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และคดีนี้จำเลยมีหนังสือบอกกล่าวโมฆียะกรรมไปถึงโจทก์ทั้งสามที่จังหวัดพิจิตรทางไปรษณีย์อันเป็นการแสดงเจตนาแก่บุคคลผู้อยู่ห่างโดยระยะทาง การบอกกล่าวโมฆียะกรรมย่อมมีผลนับแต่เวลาที่หนังสือไปถึงโจทก์ทั้งสามผู้รับประโยชน์ซึ่งเป็นคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง ดังนี้ หนังสือบอกกล่าวโมฆียะกรรมย่อมมีผลนับแต่วันที่ 7 หรือ 8 กันยายน 2540 ที่โจทก์ทั้งสามได้รับหนังสือดังกล่าว และนับจากวันที่จำเลยทราบมูลอันจะบอกกล่าวได้วันที่ 6 สิงหาคม 2540 จึงพ้นกำหนด 1 เดือน นับแต่วันที่จำเลยทราบมูลอันจะบอกกล่าวโมฆียะกรรมได้ การบอกกล่าวโมฆียะกรรมของจำเลยจึงไม่ชอบ จำเลยต้องรับผิดชอบจ่ายเงินให้โจทก์ทั้งสามตามสัญญาประกันชีวิตและสัญญาเพิ่มเติมผลประโยชน์ ส่วนที่จำเลยฎีกาว่า จำเลยไม่ต้องรับผิดชอบตามสัญญาเพิ่มเติมผลประโยชน์ในการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลจำนวน 47,700 บาท เนื่องจากเป็นการรักษาพยาบาลที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากความเจ็บป่วยที่เป็นมาก่อน นายบุญนาถทำสัญญาประกันชีวิตกับจำเลยนั้น เห็นว่า จำเลยแถลงรับข้อเท็จจริงโดยไม่ตั้งใจสืบพยานและขอให้ศาลวินิจฉัยว่า จำเลยบอกกล่าวโมฆียะกรรมภายใน 1 เดือน ตามกฎหมายหรือไม่ หากจำเลยต้องรับผิดชอบให้วินิจฉัยค่าเสียหายให้ตามข้อตกลงในสัญญา ดังนั้น เมื่อได้ความว่าก่อนตายนายบุญนาถได้เข้ารักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลในประเทศญี่ปุ่นและถึงแก่ความตายด้วยโรคไวรัสซีสขึ้นสมอง จำเลยไม่ได้นำสืบว่านายบุญนาถเป็นโรคดังกล่าวมาก่อนทำสัญญาประกันชีวิต จึงไม่ใช่โรคเรื้อรังที่เป็นมาก่อนทำสัญญาประกันชีวิตและยังไม่ได้ดำเนินการรักษาให้หายขาดตามข้อยกเว้นการรับผิดชอบจำเลยต้องรับผิดชอบตามสัญญาเพิ่มเติมผลประโยชน์อันพึงได้รับจากการรักษาในโรงพยาบาลและศัลยกรรม

และสัญญาเพิ่มเติมค่าชดเชยรายวันสำหรับการเข้ารักษาในโรงพยาบาล ที่ศาลล่างทั้งสอง
พิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาจำเลยทุกข้อฟังไม่ขึ้น" พิพากษายืน

องค์คณะ

สถิตย์ ทาวุฒิ · สมศักดิ์ เนตรมัย · ขวลิต ตุลยสิงห์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/8612/2550>